

Výkon trestu odnětí svobody a problematika resocializace a reintegrace

Kriminologie a penologie SPR508, Mgr. Petra Horová
28.4.2014

Seminární úkol

- *Shlédněte tv pořad „Máte slovo“ (12.12.2013) o vězeňství a napište stať nad jedním vybraným tématem, o kterém je v pořadu zmínka*

(<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1017554066-0-mate-slovo/213411030520032-mate-slovo-s-m-jilkovou>)

Na jakou stranu byste si stoupli?

1. *Lepší podmínky ve vězení*
2. *Horší podmínky ve vězení*

Naše vězeňská reforma

- Lepší podmínky
- VV – větší venkovní prostory, aby mohli opouštět cely
- Sprchy každý den VV
- Větší kontrola personálu ve vztahu k přístupu k obviněným
- VTOS – intenzivnější speciálně výcho. Práce
- Větší spolupráce s NGO
- Finanční podpora NGO ze strany státu
- Lepší hygienické podmínky pro potřebné skupiny
- Zachovat
- Tvorba pracovních míst uvnitř věznice
- Statistika „neoprávněných vazeb“
- VV častější návštěvy blízkých (s dohledem)

Výkon trestu odnětí svobody

1. Organizační struktura vězeňské služby
2. Právní úprava
 - a) výkonu vazby
 - b) výkonu trestu odnětí svobody
3. Negativní jevy ve vězení
4. Výchovná funkce trestu odnětí svobody

Organizační struktura vězeňské služby

□ Ministerstvo spravedlnosti

□ ministryně spravedlnosti:

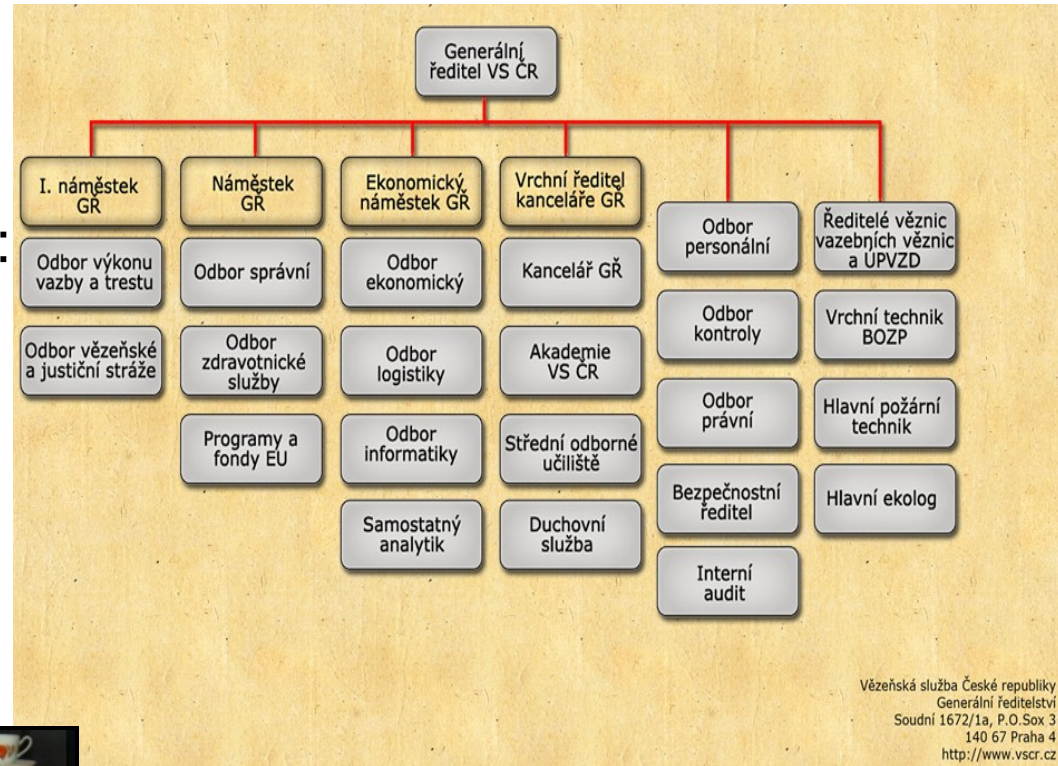
prof. JUDr. **Yálková, CSc.**

□ Vězeňská služba ČR

□ Generální ředitel:

Plk. PhDr. **Pavel Ondráš**

Organizační struktura vězeňské služby

- Vězeňská služba se člení z hlediska obsahu úkolů:

- a) Vězeňská stráž
- b) Justiční stráž
- c) Správní služba

- Základní články organizace VSČR:

- a) Generální ředitelství
- b) Vazební věznice
- c) Věznice
- d) Akademie vězeňské služby ve Stráži pod Ralskem (dříve Institut vzdělávání VSČR)

Věznice - dělení

- **Vazební věznice** – účel: zabránit ve vymezených případech obviněnému v předpokládaném maření trestního stíhání nebo pokračování v trestné činnosti
- **Věznice** – výkon trestu odnětí svobody
 - 4 základní typy
 1. S dohledem
 2. S dozorem
 3. S ostrahou
 4. Se zvýšenou ostrahou
- Význam vězeňského personálu – počet, struktura, vzdělání, kvalifikace, postoje atd.

Výkon vazby

- 293/1993 Sb. - Zákon o výkonu vazby
- 109/1994 Sb. - Řád výkonu vazby
- Do vazby je možné uvalit pouze ze zákonem stanovených důvodů
- Princip presumce nevinny zdůrazňuje požadavek na humánní výkon vazby
- Pouze na základě písemného příkazu soudu – rozhodnutí o vzetí do vazby
- Při umístování je třeba dbát na kritéria umístování
- V současné době 2 201 osob

Výkon trestu odnětí svobody (VTOS)

- 169/1999 Sb. - Zákon o výkonu trestu odnětí svobody
- 345/1999 Sb. - Řád výkonu trestu odnětí svobody
- Základní principy zacházení s vězněnými osobami
Listina základních práv a svobod

Diferenciace

- Vnější diferenciace = soudní, trestněprávní kvalifikace (s dohledem, s dozorem, s ostrahou, se zvýšenou ostrahou)
- Vnitřní diferenciace – na základě odborného diagnostikování (podle chování a rizik)

Proces výkonu trestu odnětí svobody

- Přijetí do VTOS pouze na základě pravomocného a vykonatelného rozhodnutí soudu
- Přijímací oddělení – umístování podle programů, blízkosti trvalého bydliště, typu věznice aj.
- Nástupní oddělení – vypracování komplexní zprávy o odsouzeném (psycholog, sociální pracovník) sestaven program zacházení
- Výkon trestu - zacházení s vězněnými:
 - Pracovní aktivity
 - Vzdělávací aktivity
 - Speciální výchovné aktivity
 - Zájmové aktivity
- Výstupní oddělení

Specifické skupiny odsouzených

Celkem 17 296 vězňených (vazba 2160)

- **Mladiství – (112/85)**
- **Ženy (1030) a matky nezletilých dětí – Světlá nad Sázavou** <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10322816274-televizni-akademie/211563237870001/>
- **Trvale pracovně nezařaditelní (důchodci, lidé se zdravotním postižením)**
- **Odsouzení s poruchami duševními a poruchami chování**
- **Výkon doživotního trestu (46)**
- **Cizinci (1510)**

Negativní jevy ve vězení

- Anomální chování
- Prizonizace
 1. Institucionalizace
 2. Ideologizace
- „Druhý život“ vězňů
 - Kupčení
 - Organizování hazardních her
 - Hierarchie
- Agrese
- Sebevražedné jednání a automutilace
- Hladovky
- Náhradní sexuální uspokojování (Nedbálková – Spoutaná rozkoš)
- Problematika drog
- Vzpoury a hromadné nekázně (2:00 – 3:00
<https://www.youtube.com/watch?v=Y55I2WHNU4s>)

Video VSČR: <https://www.youtube.com/watch?v=pQAMKbfrhxM>

Resocializace a integrace

- Socializace
- Resocializace – „*složitý proces nápravy a změny neuspokojivé socializace, též korektivní socializace či penitenciární resocializace.*“
(Sochůrek 2007)
 - ▣ Předpokládá socializaci
 - ▣ Resocializační programy
- Reintegrace = začlenění jedince do společnosti = obnovení sociálních aktivit a vztahů, plnění role občana

Seminární práce

- *Shlédněte tv pořad Pološero – díl „za katrem“*
(<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10318730018-polosero-za-katrem/213562222000002-za-katrem/video/>). *Vytvořte otázky s krátkým komentářem, které je třeba zohledňovat při zacházení s vězni*

Literatura a zdroje

Publikace:

1. ČERNÍKOVÁ, Vratislava. *Sociální ochrana: terciární prevence, její možnosti a limity*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 244 s. ISBN 9788073801380. DAY, Peter. *Social work and social control*. New York: Taylor & Francis, 1981.

Děkuji za pozornost a přeji hezký
den